

Rettevejledning til eksamen i børneret

Opgave 1:

Ingen rettevejledning.

Opgave 2:

2.1. Hvordan skal Statsforvaltningen reagere?

Rettevejledning:

Det fremgår af forældreansvarslovens § 11, at tvister vedrørende uenighed om forældremyndighed mellem forældre, der har fælles forældremyndighed, afgøres af retten. Midlertidige afgørelser kan dog træffes af den myndighed, der behandler sagen, jf. forældreansvarslovens § 26.

En afgørelse om midlertidig overførsel af forældremyndigheden skal træffes ud fra barnets bedste, jf. forældreansvarslovens § 4, og kan kun træffes, hvis tungtvejende grunde taler derfor, jf. forældreansvarslovens § 11.

Statsforvaltningen er ligeledes kompetent til at bedømme spørgsmålet om fortsat samvær, jf. forældreansvarslovens § 21. Efter forældreansvarslovens § 21, stk. 3, kan en samværsaftale ophæves, hvis dette er til barnets bedste, jf. forældreansvarslovens § 4 og § 21, stk. 2.

Det bør overvejes, om Lones frygt for, at Marcus har været udsat for et overgreb, er tilstrækkeligt til at ophæve samværet og overføre den fulde forældremyndighed til Lone. Der foreligger ikke oplysninger om, at Marcus ikke trives ved samværet, ligesom politiet på nuværende tidspunkt ikke har indledt en sag mod Henrik. Der foreligger desuden ikke i øvrigt oplysninger om, at Henrik ikke varetager Marcus' tarv.

Inden der træffes en afgørelse om at suspendere samværet og midlertidigt overføre forældremyndigheden til Lone, vil det således være nødvendigt at inddrage Marcus' perspektiv i sagen, jf. forældreansvarslovens § 5 og § 34, enten ved at tale med Marcus selv, eller ved, at der foretages en børnesagkyndig undersøgelse, jf. forældreansvarslovens § 33.

Det er en kvalitet, men ikke en nødvendighed, hvis den studerende overvejer en helt akut ophævelse af samværet som følge af mistanken om overgreb. Denne overvejelse skal dog klart afvises som følge af, at en ikke-underbygget, ikke-anmeldt mistanke om overgreb ikke er tilstrækkelig til at acceptere suspensering ud fra nødretslignende betragtninger.

2.2. Hvem kan bestemme, om Marcus skal undersøges hos lægen?

Rettevejledning:

Spørgsmålet afhænger af, om der er tale om en væsentlig beslutning, der kræver enighed mellem forældrene, jf. forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 1. pkt. Er dette ikke tilfældet, vil Lone, som bopælsforælder, kunne samtykke på vegne af Marcus, jf. forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 2. pkt., og sundhedslovens § 14, jf. forældreansvarslovens § 2, stk. 1.

Væsentlige beslutninger i sundhedsmæssig sammenhæng er ikke nærmere defineret, men det fremgår af vejledningen om forældremyndighed og samvær og forarbejderne til forældreansvarsloven, at der eksempelvis er tale om behandling med kraftig medicin og større kirurgiske indgreb, hvorfor forskellige tests for kønssygdomme formentlig ikke er at betragte som væsentlige indgreb. Da der ikke foreligger en endelig afklaring af spørgsmålet, der beror på en lægefaglig vurdering, er det afgørende imidlertid ikke resultatet af besvarelsen, men derimod argumentationen herfor. Det vil imidlertid ikke være korrekt, hvis der alene begrundet i Henriks modstand argumenteres for, at indgrebet er væsentligt og dermed kræver enighed mellem Lone og Henrik.

2.3. Hvordan skal børnene afhøres?

Rettevejledning:

Der er tale om afhøring af den 7-årige Marcus i forbindelse med en sag, hvor der er mistanke om incest, hvilket er kerneområdet for videoafhøringer, hvorimod afhøringen af Louise må foregå efter de almindelige regler herom.

Afhøringen af Marcus vil skulle ske efter de særlige regler om videoafhøring af børn, der findes i retsplejelovens §§ 741a flere følgende.

2.4. Hvilket udfald må børn- og ungeudvalgets afgørelse forventes at få?

Der skal ikke tages stilling til, om de formelle betingelser for tvangsfjernelse efter servicelovens § 59 er opfyldt, eller om den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50 er foretaget i overensstemmelse med reglerne herom.

Rettevejledning:

Da hverken forældrene eller Louise ønsker at samtykke til en anbringelse, hvilket er en forudsætning for, at der kan blive tale om en anbringelse efter det lempelige kriterium i servicelovens § 52, stk. 1, jf. stk. 3, nr. 7.

Herefter vil Louise og Marcus alene kunne anbringes efter servicelovens § 58. En anbringelse efter servicelovens § 58 kræver, jf. stk. 1, at der er en åbenbar risiko for, at børnenes sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, bl.a. på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge (stk. 1, nr. 1) eller vold eller andre

alvorlige overgreb (stk. 1, nr. 2). Der er i opgaven intet grundlag for at fastslå, at Lone og Henrik har misrøgtet deres børn eller udsat dem for omsorgssvigt, og den omstændighed, at Lone ikke har opdaget, at Per har misbrugt Marcus seksuelt, vil ikke i sig selv kunne begrunde en tvangsfjernelse af Marcus, uanset om Per bliver dømt herfor eller ej. Tværtimod er hun flyttet fra Per, straks hun er blevet informeret om mistanken om overgreb. Louise er ikke blevet misbrugt af Per, og der er ikke i øvrigt oplysninger om, at hun omsorgssvigtet af forældrene.

Der er således ikke grundlag for at tvangsfjerne børnene, uanset at der fra socialforvaltningens side vurderes at være et behov for særlig støtte hos Marcus (Louises behov er slet ikke afdækket), og det bør slås fast, at det ville være uproportionelt og uden hjemmel i servicelovens § 58, hvis børnene bliver tvangsfjernet. Det er fint, hvis den studerende inddrager EMRK art. 8 ved besvarelsen, men det betragtes som en fejl, hvis opgaven alene besvares ud fra denne bestemmelse.

2.5. Er lægen forpligtet til at kontakte Lone og/eller Henrik og informere om den negative graviditetstest og Louises kønssygdom?

Rettevejledning:

Louise er 15 år og dermed selv i stand til at give et sundhedsretligt samtykke, jf. sundhedslovens § 17, stk. 1. Der er intet i opgaven, der tyder på, at Louise ikke besidder den fornødne modenhed til at forstå konsekvenserne af sin stillingtagen, hvorfor det ikke er nødvendigt at diskutere, om samtykkekompetencen bør overgå til forældrene, jf. sundhedslovens § 17, stk. 2. Efter sundhedslovens § 17, stk. 1, 2. pkt., har forældremyndighedsindehaveren imidlertid ret til information og til at blive inddraget i den mindreåriges stillingtagen, og ud fra en umiddelbar betragtning kan det derfor se ud som om, at lægen er forpligtet til at underrette Louises forældre. Det er imidlertid gentagne gange fastslået i praksis, at afgørelsen af, hvorvidt lægen er forpligtet til at kontakte forældrene, beror på en konkret vurdering af bl.a. behandlingens karakter, sygdommens alvor, oplysningernes art, patientens alder og modenhed og behovet for opfølgning i hjemmet, herunder udøvelsen af forældrenes omsorgspligt. Ligeledes vil informationen kunne undlades, hvis tungtvejende hensyn til den unge patient taler derfor, jf. sagerne 0017414 og 0230504. Den omstændighed, at en i øvrigt moden 15-årig patient har haft ubeskyttet sex, vil formentlig ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at aktivere en informationspligt for lægen, men eftersom der ikke i praksis er taget stilling til spørgsmålet om informationspligt ved unge patienters seksualitet, er det afgørende for besvarelsen ikke resultatet, men argumentationen herfor.